

Jaarrekening 2013

D66

1. Inhoudsopgave

1.	INHOUDSOPGAVE	2
2.	JAARVERSLAG	3
3.	FINANCIËLE UITKOMSTEN 2013	4
4.	BEGROTING 2014	6
5.	BALANS PER 31 DECEMBER 2013	7
6.	REKENING VAN BATEN EN LASTEN 2013	9
7.	GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN BEPALING RESULTAAT	10
8.	TOELICHTING OP DE BALANS	12
8.1	VASTE ACTIVA	12
8.2	VLOTTENDE ACTIVA	13
8.3	EIGEN VERMOGEN.....	15
8.4	KORTLOPENDE SCHULDEN	16
8.5	NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE VERPLICHTINGEN	17
9.	TOELICHTING OP DE REKENING VAN BATEN EN LASTEN	18
9.1	BATEN	18
9.2	INDIRECTE VERENIGINGSLASTEN	20
9.3	DIRECTE VERENIGINGSLASTEN	24
9.4	FINANCIËLE BATEN EN LASTEN	30
10.	OVERIGE GEGEVENS	31
11.	ONDERTEKENING VAN DE JAARREKENING DOOR HET BESTUUR	32

2. Jaarverslag

Hierbij heb ik het genoegen u de jaarrekening over 2013 aan te bieden. Deze is besproken met de Financiële Commissie, vastgesteld door het Landelijk Bestuur en door de externe accountant voorzien van een goedkeurende verklaring.

De Vereniging Politieke Partij Democraten 66, gevestigd Hoge Nieuwstraat 30 te Den Haag is in 1966 opgericht. De vereniging stelt zich als sociaal-liberale partij ten doel politiek te bedrijven waarin de mens centraal staat. Het partijbestuur bestaat uit de volgende personen:

Fleur Gräper - van Koolwijk	Voorzitter
Marty Smits	Vicevoorzitter, bestuurslid politieke inhoud en programma's
Robert Strijk	Penningmeester, bestuurslid financiën en personeelsbeleid
Robert Farla	Internationaal secretaris, bestuurslid internationale betrekkingen en IDI
Saskia Boelema	Bestuurslid talentontwikkeling en opleidingen
Annelou van Egmond	Bestuurslid campagne, marketing, communicatie en congres
Wichard de Wolf	Bestuurslid vereniging en vrijwilligers
Michiel Verkoulen	Bestuurslid fondsenwerving

De functie van directeur van het Landelijk Bureau wordt vanaf juli 2013 vervuld door Bernique Tool.

Terugblik op 2013

In 2013 zijn diverse bestuursposities gewisseld. Fleur Graeper- van Koolwijk volgde in maart Ingrid van Engelshoven op als voorzitter. Wichard de Wolf en Michiel Verkoulen zijn aangetreden als algemeen bestuursleden met portefeuille. Het algemeen bestuurslid leden- en fondsenwerving vormde een uitbreiding van het aantal bestuursleden.

In 2013 zijn de voorbereidingen getroffen voor de gemeenteraadsverkiezing en de Europese verkiezingen in 2014. Op landelijk niveau is veel tijd en zijn al financiële middelen gestoken in de gemeenteraadsverkiezingen. Dit betrof met name coaching op het schrijven van lokale programma's, kosten voor de decentrale e-votings en het opleiden van toekomstige raadsleden en wethouders via diverse trainingen. Ook zijn vanaf de zomer trainingen georganiseerd voor campagnevrijwilligers en lijsttrekkers op campagnevaardigheden. Om tot de goede keuzes voor thema, boodschap en slogan te komen is eind 2013 al veel strategisch marktonderzoek gedaan. Ook de EP verkiezing werd voorbereid. De lijsttrekkersverkiezing speelde, evenals de selectie van kandidaten voor de lijst.

Op het gebied van ICT is helaas een aantal tegenvallers geconstateerd. De benodigde investering in het nieuwe CRM systeem pakte bijvoorbeeld hoger uit dan vooraf begroot. Eind 2013 is een acceptatietest voor dit systeem georganiseerd en overeengekomen. Hiermee kan in 2014 de implementatiefase afgerond worden en zijn toekomstige investeringen en jaarlijkse lasten beter inzichtelijk gemaakt.

Op financieel gebied heeft de vereniging een goed jaar achter de rug. Ondanks de uitgaven voor de campagne en de onverwacht benodigde investeringen in computer hardware en software hebben we 2013 afgesloten met een positief saldo van baten en lasten van € 602.824 voor de landelijke organisatie. De afdelingen en regio's behaalden cumulatief een positief resultaat van maar liefst € 469.637. Het geconsolideerde saldo van baten en lasten bedraagt daarmee € 1.072.461, waardoor de conclusie gerechtvaardigd is dat de partij in zijn geheel gezien er financieel stabiel voor staat.

Robert Strijk
Penningmeester Vereniging politieke Partij Democraten 66

3. Financiële uitkomsten 2013

Vereniging Politieke Partij Democraten 66, exclusief de afdelingen en regio's

Het jaar 2013 sluit met een positief saldo van baten en lasten van ruim 6 ton (€ 602.824) op landelijk niveau. Het aantal leden is over 2013 met 3% gestegen tot 23.767 geregistreerde leden per 31 december 2013. Hoewel de gemiddelde contributieopbrengst met € 91,50 per lid 1,5 % lager ligt dan in 2012 is de totale contributieopbrengst door de groei van het aantal leden met een kleine € 30.000 gestegen tot € 2.174.000.

De hogere subsidie wordt veroorzaakt door de nieuwe subsidiemogelijkheid voor buitenlandse activiteiten. De door D66 gemaakte kosten voor internationale samenwerking kunnen in samenhang met de activiteiten binnen IDI tot aan het plafondbedrag van de subsidie worden gedekt. Dit levert een voordeel op van ruim € 45.000.

De activiteiten met betrekking tot fondsenwerving hebben ook geleid tot hogere indirecte verenigingslasten. Wel hebben deze inspanningen ertoe bijgedragen dat de (begrootte) doelstelling op het gebied giften en schenkingen, opgenomen onder de overige baten, grotendeels werd behaald.

De belangrijkste redenen van de overschrijding van de indirecte verenigingslasten zijn:

- de extra kosten voor implementatie en maatwerk van de nieuwe ledenadministratie. In overleg met de Financiële Commissie is besloten is om de extra kosten na ingebruikname, ter optimalisatie van het systeem, niet te activeren maar direct ten laste van het resultaat te brengen;
- toegenomen onderhoudskosten voor computer- hardware en software, en de beveiliging, backup en functioneringsgarantie van ICT systemen;
- het ondersteunen van de meer dan 200 afdelingen bij de interne digitale stemming voor kandidatenlijsten voor de gemeenteraadverkiezingen. Deze kosten moesten worden gemaakt vooruitlopend op en in samenhang met het bouwen van een nieuw intern digitaal stelsysteem dat recht deed aan de aanbevelingen van de Commissie Kohnstamm.

De beschikbare middelen voor activiteiten aan de basis (€ 65.000), opgenomen onder kosten leden activiteiten, regio's en (thema) afdelingen, zijn volledig benut (€ 66.000).

Alle baten en lasten worden in paragraaf 9 verder toegelicht.

	2013	2013	2012
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Contributies	2.200.000	2.174.364	2.147.076
Subsidie	920.000	972.087	847.154
Overige baten	300.000	288.381	339.534
Totaal baten	<u>3.420.000</u>	<u>3.434.832</u>	<u>3.333.764</u>
Indirecte verenigingslasten	1.733.500	1.792.144	1.572.277
Leden activiteiten, regio's en (thema) afdelingen	366.000	377.287	354.654
Verkiezingscampagnes	-	80.586	884.693
Overige directe verenigingslasten	573.000	577.933	500.866
Financiële lasten	-/- 2.500	4.058	-/- 8.822
Totaal lasten	<u>2.670.000</u>	<u>2.832.008</u>	<u>3.303.668</u>
Resultaat boekjaar	<u>750.000</u>	<u>602.824</u>	<u>30.096</u>

Afdelingen en regio's

Op verzoek van de extern accountant en in nauwe samenspraak met de Financiële Commissie heeft het Landelijk Bestuur in 2011 vastgesteld dat zij juridisch gezien de verantwoordelijkheid draagt over de financiën van de gehele vereniging. Feitelijk betekent dit dat het bestuur ook verantwoording dient af te leggen over de financiën op decentraal niveau. Immers het Landelijk Bestuur handelt als bestuurder van de Vereniging Politieke Partij Democraten 66. Die vereniging staat bekend als één rechtspersoon, hetgeen impliceert dat afdelingen en regio's geen separate rechtspersonen zijn. Daarom worden met ingang van 2011 de cijfers van de afdelingen en regio's opgenomen in de jaarrekening van D66.

Onderstaand vindt u een verkorte balans en rekening van baten en lasten van de afdelingen en regio's, welke dus in de jaarrekening is verwerkt.

Balans van de afdelingen en regio's

<u>Debet</u>				<u>Credit</u>	
	31-12-13	31-12-12		31-12-13	31-12-12
LaBu D66	40.075	738	Algemene reserve	894.825	873.905
Overige vorderingen	54.366	68.579	Reserve verkiezingen	1.099.442	650.725
Liquide middelen	1.968.654	1.518.129	Schulden	68.828	62.816
Totaal	2.063.095	1.587.446	Totaal	2.063.095	1.587.446

Rekening van baten en lasten afdelingen en regio's

	2013	2013	2012
	<u>Begroting</u>	<u>Werkelijk</u>	<u>Werkelijk</u>
Bijdrage politiek vertegenwoordigers	487.000	529.007	498.504
Bijdrage Landelijk Bureau	240.000	246.830	213.727
Overige baten	172.000	357.769	170.943
Totaal baten	899.000	1.133.606	883.174
Bestuur	58.000	48.267	38.142
Campagne	264.000	237.541	171.113
Ledenactiviteiten	209.000	190.234	175.453
Opleidingen	30.000	30.267	4.388
Overige lasten	108.000	157.660	78.135
Totaal lasten	669.000	663.969	467.231
Resultaat boekjaar afdelingen en regio's	230.000	469.637	415.943

4. Begroting 2014

Voor 2014 zien de begrotingen van de landelijke organisatie en de afdelingen regio's er als volgt eruit:

(Bedragen x € 1.000)	Landelijk	Afdelingen & Regio's	Eliminaties	Totaal
Baten				
Contributies	2.515	-	-	2.515
Subsidies	920	-	-	920
Overige baten	514	1.184	-/- 341	1.357
Totaal baten	3.949	1.184	-/- 341	4.792
Lasten				
Personeelskosten	1.566	-	-	1.566
Afschrijvingen	188	-	-	188
Overige indirecte kosten	318	156	-/- 27	447
<i>Indirecte lasten</i>	<i>2.072</i>	<i>156</i>	<i>-/- 27</i>	<i>2.201</i>
Bestuurskosten	60	50	-	110
Internationale samenwerking	19	-	-	19
Congreskosten	180	-	-	180
Opleidingen	150	38	-	188
Marketing en communicatie / de Democraat	242	-	-	242
Verkiezingscampagnes	600	1.143	-	1.743
Leden activiteiten, regio's en (thema) afdelingen	499	159	-/- 314	344
Bijdrage gelieerde organisaties	50	-	-	50
<i>Verenigingslasten</i>	<i>1.800</i>	<i>1.390</i>	<i>-/- 314</i>	<i>2.876</i>
Totaal lasten	3.872	1.546	-/- 341	5.077
Resultaat voor financiële baten en lasten	77	-/- 362	-	-/- 285
Financiële baten en lasten	-/- 3	-	-	-/- 3
Resultaat	80	-/- 362	-	-/- 282

De eliminatie posten betreffen de reguliere afdracht van de landelijke organisatie aan de afdelingen en regio's op basis van het aantal leden, alsmede de bijdragen in "activiteiten aan de basis". Ook de bijdragen van de afdelingen en regio's in de websitekosten zijn geëlimineerd.

De begroting 2014 van de landelijke organisatie is op najaarscongres C98 d.d. 2 november 2013 goedgekeurd. De geconsolideerde begroting van de afdelingen en regio's is overgenomen uit de aangeleverde stukken van de afdelingen en regio's.

Het begrote landelijk resultaat 2014 zal worden toegevoegd aan de bestemmingsreserve verkiezingsfonds. Voor de afdelingen en regio's wordt door de lokale en regionale ledenvergaderingen bij het vaststellen van de jaarrekening bepaald hoe wordt omgegaan met een eventueel saldo van baten en lasten. Het totaal cumulatief geprognosticeerde saldo leidt tot een onttrekking uit reserves.

5. Balans per 31 december 2013

(na resultaatbestemming)

	31 december 2013		31 december 2012	
Activa				
VASTE ACTIVA				
Immateriële vaste activa	237.615		124.345	
Materiële vaste activa	75.151	312.766	107.038	231.383
	-----		-----	
VLOTTENDE ACTIVA				
Vorderingen				
Geleerde organisaties	45.028		14.913	
Ministerie van BZK	213.425		113.723	
Debiteuren	21.972		21.399	
Overige vorderingen en overlopende activa	230.165	510.590	168.024	318.059
	-----		-----	
Liquide middelen				
Liquide middelen, Landelijk Bureau	762.836		430.744	
Liquide middelen afdelingen en regio's	1.968.654	2.731.490	1.518.129	1.948.873
	-----		-----	
		<u>3.554.846</u>		<u>2.498.315</u>

	31 december 2013		31 december 2012	
Passiva				
EIGEN VERMOGEN				
Eigen vermogen Landelijk Bureau				
Algemene reserve	177.506		174.096	
Bestemmingsreserve verkiezingen	843.206	1.020.712	243.792	417.888
	-----		-----	
Eigen vermogen afdelingen en regio's				
Algemene reserve	894.825		873.905	
Bestemmingsreserve verkiezingen	1.099.442	1.994.267	650.725	1.524.630
	-----		-----	
KORTLOPENDE SCHULDEN				
Gelieerde organisaties	9.866		116.280	
Crediteuren	163.847		163.201	
Vooruit ontvangen contributies	16.628		23.257	
Belastingen	40.803		35.429	
Overige schulden en overlopende passiva	308.723	539.867	217.630	555.797
	-----	-----	-----	-----
		<u>3.554.846</u>		<u>2.498.315</u>

6. Rekening van Baten en Lasten 2013

	2013	2013	2012
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
BATEN			
Contributies	2.200.000	2.174.364	2.147.076
Subsidie	920.000	972.087	847.154
Overige baten	959.000	1.175.157	1.008.981
	<u>4.079.000</u>	<u>4.321.608</u>	<u>4.003.211</u>
LASTEN			
Personeelskosten	1.321.000	1.313.521	1.187.475
Afschrijvingen	127.000	120.355	88.311
Overige indirecte lasten	366.500	490.173	346.323
	<u>1.814.500</u>	<u>1.924.049</u>	<u>1.622.109</u>
<i>Subtotaal indirecte lasten</i>	1.814.500	1.924.049	1.622.109
Bestuurskosten	106.000	91.773	82.586
Internationale samenwerking	19.000	23.309	18.007
Congreskosten	140.000	134.540	121.422
Opleidingen	125.000	135.107	86.318
Marketing en communicatie / ledenblad de Democraat	223.000	208.842	190.566
Verkiezingscampagnes	264.000	318.127	1.055.806
Leden activiteiten, regio's en (thema) afdelingen	362.000	346.445	344.683
Gelieerde organisaties	48.000	62.897	44.497
	<u>1.287.000</u>	<u>1.321.040</u>	<u>1.943.885</u>
<i>Subtotaal directe verenigingslasten</i>	1.287.000	1.321.040	1.943.885
Totaal lasten	<u>3.101.500</u>	<u>3.245.089</u>	<u>3.565.994</u>
Resultaat voor financiële baten en lasten	<u>977.500</u>	<u>1.076.519</u>	<u>437.217</u>
Financiële baten en lasten (-/- is bate)	-/- 2.500	4.058	-/- 8.822
	<u>980.000</u>	<u>1.072.461</u>	<u>446.039</u>
Resultaat boekjaar	<u>980.000</u>	<u>1.072.461</u>	<u>446.039</u>
Resultaatbestemming			
Dotatie algemene reserve Landelijk Bureau	-	3.410	30.096
Dotatie bestemmingsreserve verkiezingen Landelijk Bureau	750.000	680.000	-
Onttrekking bestemmingsreserve verkiezingen Landelijk Bureau	-	-/- 80.586	-
Dotatie algemene reserve afdelingen en regio's	-	20.920	155.208
Dotatie bestemmingsreserve verkiezingen afdelingen en regio's	230.000	448.717	260.735
	<u>980.000</u>	<u>1.072.461</u>	<u>446.039</u>
Resultaat boekjaar	<u>980.000</u>	<u>1.072.461</u>	<u>446.039</u>

7. Grondslagen voor waardering en bepaling resultaat

De Vereniging Politieke Partij Democraten 66, gevestigd Hoge Nieuwstraat 30 te Den Haag is in 1966 opgericht. De vereniging stelt zich als sociaal-liberale partij ten doel politiek te bedrijven waarin de mens centraal staat.

Verslaggevingsvoorschriften

De jaarrekening is met inachtneming van de Richtlijn voor de jaarverslaggeving C.1. "Kleine organisaties zonder winststreven" opgesteld.

Vergelijkende cijfers 2012

De respons op de gegevensvraag bij de afdelingen en regio's, over de realisatie van 2012, is 83% geweest, hetgeen 94% van de leden vertegenwoordigt. Ten behoeve van de verantwoording van de bedragen van de afdelingen en regio's inzake 2012, zijn de bedragen geëxtrapoleerd naar 100%. Voor 2013 hebben veertien afdelingen en regio's geen verantwoording aangeleverd. Met behulp van de bankmutaties zijn deze afdelingen en regio's alsnog meegeconsolideerd.

Balans

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen dan wel de lagere realiseerbare waarde. De afschrijvingen zijn gebaseerd op de verwachte economische levensduur van de te onderscheiden activa.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen historische uitgaafprijs, onder aftrek van afschrijvingen. De afschrijvingen zijn gebaseerd op de verwachte economische levensduur van de te onderscheiden activa.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde.

Financiële instrumenten

De financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen, handelsschulden en overige te betalen posten. Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde. Indien instrumenten niet zijn gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de staat van baten en lasten maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering. Na de eerste opname worden financiële instrumenten op onder de grondslagen voor de waardering van activa en passiva en resultaatbepaling beschreven manier gewaardeerd.

Overig

Alle overige in de balans opgenomen posten zijn opgenomen tegen nominale waarde.

Baten en lasten

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

Belastingen

De vereniging is niet vennootschapsbelastingplichtig.

8. Toelichting op de balans

8.1 Vaste activa

Immateriële vaste activa

	31 december 2013	31 december 2012
Aanschafwaarde	317.613	285.362
Cumulatieve afschrijvingen	-/- 79.998	-/- 161.017
Boekwaarde	<u>237.615</u>	<u>124.345</u>

Verloop van de immateriële vaste activa in 2013

	Computer software
Boekwaarde per 1 januari	124.345
Bij: investeringen	183.110
Af: afschrijvingen	-/- 69.840
Af: aanschafwaarde desinvesteringen	-/- 150.859
Bij: cumulatieve afschrijving desinvesteringen	150.859
Boekwaarde per 31 december	<u>237.615</u>
Afschrijvingspercentage	33%

D66 heeft in het boekjaar 2013 € 51.792 geïnvesteerd in een nieuw ledenadministratie systeem, inclusief portal voor de afdelingsbestuurders en leden. Hiermee bedraagt de totale investering € 186.000. In overleg met de Financiële Commissie is besloten om de kosten (€ 37.000) na ingebruikname (april 2013), ter optimalisatie van het systeem, niet te activeren maar direct ten laste van het resultaat te brengen.

De overige investeringen (€ 131.318) betreffen:

- een website;
- een E-voting applicatie (intern digitaal stelsysteem);
- online mailinglist-software;
- een online scan die raadsleden en wethouders ondersteunen in hun keuze zich wel of niet te kandideren. Deze module is ook bruikbaar voor PS verkiezingen en toekomstige scouting.

In 2013 is het oude CRM systeem buiten gebruik gesteld. De oorspronkelijke investering bedroeg € 150.859.

Materiële vaste activa

	31 december 2013	31 december 2012
Aanschafwaarde	379.991	361.364
Cumulatieve afschrijvingen	-/- 304.840	-/- 254.326
Boekwaarde	<u>75.151</u>	<u>107.038</u>

Verloop van de materiële vaste activa in 2013

	Inventaris	Computer hardware	Totaal
Boekwaarde per 1 januari	52.790	54.248	107.038
Bij : investeringen	13.934	4.694	18.628
Af: Afschrijvingen	-/- 26.983	-/- 23.532	-/- 50.515
Boekwaarde per 31 december	<u>39.741</u>	<u>35.410</u>	<u>75.151</u>
Afschrijvingspercentages	20%	33%	

8.2 Vlottende activa

Vorderingen

Gelieerde organisaties

	31 december 2013	31 december 2012
Te ontvangen van fracties	44.601	8.706
Mr. Hans van Mierlo Stichting	427	-
Stichting Internationaal Democratisch Initiatief D66	-	5.929
Stichting Fractiewerk D66	-	278
Saldo	<u>45.028</u>	<u>14.913</u>

De vordering op de fracties betreft met name het verrekenen van de toegestane forfaitaire kosten van de landelijke website met de fractie van de Tweede Kamer. Deze doorrekening wordt jaarlijks aan het einde van het kalenderjaar opgesteld. De vordering is in februari betaald.

Over het gemiddelde rekening-courant saldo is in 2013 en 2012 3,5 % rente berekend.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

	31 december 2013	31 december 2012
Te ontvangen subsidie boekjaar	213.425	113.723
	-----	-----
Te ontvangen subsidie	<u>213.425</u>	<u>113.723</u>

De daadwerkelijke subsidie over 2013 is afhankelijk van het landelijk aantal leden van alle politieke partijen en kan derhalve afwijken van het in deze jaarrekening opgenomen bedrag aan subsidie. Bij de subsidie aanvraag is uitgegaan van een aantal van 23.500 leden per 1 januari 2013, terwijl het werkelijke aantal leden uit hoofde van de Wet financiering politieke partijen (Wfpp) per 1 januari 2013 20.958 bedraagt. Dit aantal is niet gelijk aan het aantal leden van de vereniging dat bij de toelichting op de baten wordt genoemd, omdat voor de subsidietoekenning alleen die leden meetellen die per 1 januari al lid zijn en die een minimale contributie hebben betaald van € 12. Leden die gedurende het jaar lid worden tellen dus niet mee in subsidie grondslag.

Een eventueel verschil in de afrekening 2013 zal in 2014 worden verantwoord.

Debiteuren

	31 december 2013	31 december 2012
Debiteuren	21.972	21.399
Af: voorziening vorderingen	-	-
	-----	-----
Saldo	<u>21.972</u>	<u>21.399</u>

Overige vorderingen en overlopende activa

	31 december 2013	31 december 2012
Vooruitbetaalde kosten automatisering (hosting, licenties en onderhoud)	75.164	7.373
Vorderingen van afdelingen en regio's op derden	54.366	68.579
Vooruitbetaalde kosten congres	21.780	-
Vooruitbetaalde kosten OV jaarkaarten	22.378	8.235
Te ontvangen contributies	9.742	1.191
Nog te ontvangen rente	9.701	16.164
Depot TNT post	7.560	7.560
Nog te ontvangen ziekengelduitkering	7.194	-
Nog te ontvangen inzake projecten (ALDE/ELF)	6.514	-
Vooruitbetaalde kosten democraat	5.143	-
Vooruitbetaalde kosten arbodienst	4.504	3.966
Vooruitbetaalde verzekeringspremie	1.583	24.143
Te ontvangen creditfacturen	-	26.445
Vooruitbetaalde overige kosten	4.536	4.368
	-----	-----
Saldo	<u>230.165</u>	<u>168.024</u>

Liquide middelen

	31 december 2013	31 december 2012
Rabobank renterekening	498.133	43.031
Rabobank rekening-courant	180.801	163.075
ASN bank renterekening	56.004	200.000
ING rekening-courant	27.834	22.505
Kas	64	2.133
	-----	-----
Liquide middelen Landelijk Bureau	762.836	430.744
Liquide middelen afdelingen en regio's	1.968.654	1.518.129
	-----	-----
Saldo	<u>2.731.490</u>	<u>1.948.873</u>

De liquide middelen staan ter vrije besteding van de vereniging en zijn direct opvraagbaar.

8.3 Eigen Vermogen

Eigen Vermogen Landelijk Bureau

Algemene reserve

	2013	2012
Saldo per 1 januari	174.096	144.000
Bestemming resultaat boekjaar	3.410	30.096
	-----	-----
Saldo per 31 december	<u>177.506</u>	<u>174.096</u>

Bestemmingsreserve verkiezingen

	2013	2012
Saldo per 1 januari	243.792	243.792
Bestemming resultaat boekjaar, dotatie	680.000	-
Bestemming resultaat boekjaar, onttrekking	-/- 80.586	-
	-----	-----
Saldo per 31 december	<u>843.206</u>	<u>243.792</u>

De bestemmingsreserve verkiezingen dient ter dekking van de kosten die samenhangen met de komende verkiezingscampagnes in 2014 en 2015 of zoveel eerder als er verkiezingen zijn. Toevoegingen en onttrekkingen vinden hoofdzakelijk plaats via de jaarlijkse bestemming van het exploitatieresultaat. Alle campagnekosten worden in de jaarrekening apart gepresenteerd.

Eigen Vermogen afdelingen en regio's

Algemene reserve

	2013	2012
Saldo per 1 januari	873.905	718.697
Bestemming resultaat boekjaar	20.920	155.208
Saldo per 31 december	<u>894.825</u>	<u>873.905</u>

Bestemmingsreserve verkiezingen

	2013	2012
Saldo per 1 januari	650.725	389.990
Bestemming resultaat boekjaar	448.717	260.735
Saldo per 31 december	<u>1.099.442</u>	<u>650.725</u>

Het eigen vermogen is vrij besteedbaar door de afdelingen en regio's.

8.4 Kortlopende schulden

Gelieerde organisaties

	31 december 2013	31 december 2012
Stichting Internationaal Democratisch Initiatief D66	5.773	-
Vereniging Jonge Democraten D66	4.093	251
Stichting Beheer Huisvestingsvermogen D66 (SBH)	-	107.467
Mr. Hans van Mierlo Stichting	-	8.562
Saldo	<u>9.866</u>	<u>116.280</u>

Over het gemiddelde saldo is in 2013 3,5 % rente berekend. In 2012 was dit eveneens 3,5 %.

Crediteuren

	31 december 2013	31 december 2012
Saldo conform crediteurenadministratie	<u>163.847</u>	<u>163.201</u>

Vooruitontvangen contributies

	31 december 2013	31 december 2012
Saldo conform ledenadministratie	<u>16.628</u>	<u>23.257</u>

Belastingen

	31 december 2013	31 december 2012
Loonheffing	<u>40.803</u>	<u>35.429</u>

Overige schulden en overlopende passiva

	31 december 2013	31 december 2012
Reservering vakantiegeld, -dagen en eindejaarsuitkering	97.995	112.144
Schulden van afdelingen en regio's aan derden	68.828	62.816
Vooruit ontvangen bijdrage SBH	61.225	-
Accountantskosten	25.142	23.580
Te betalen automatisering	8.533	3.568
Vooruit ontvangen bijdrage congres en trainingen	6.696	-
Vooruit ontvangen van fracties	5.836	5.700
Vooruit ontvangen afdracht politiek vertegenwoordiger	5.680	2.840
Te betalen opleidingen	5.218	-
Te betalen rente-, bankkosten	4.909	390
Te betalen projecten (ALDE / ELF)	4.324	-
Te betalen inhuur derden	4.185	3.486
Te betalen administratiekosten	2.476	1.584
Te betalen energiekosten	2.290	714
Te betalen overige kosten en overlopende passiva	5.386	808
Saldo	<u>308.723</u>	<u>217.630</u>

8.5 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Huurcontracten

Door de Vereniging is per 1 oktober 2009 een huurcontract voor 5 jaar afgesloten voor kantoorruimte aan de Hoge Nieuwstraat 30. Dit huurcontract is verlengd met opnieuw 5 jaar tot oktober 2018. De huursom bedraagt € 75.000 op jaarbasis. Gekoppeld aan deze contractverlenging is een jaarlijkse korting op de huursom.

Ook is er ruimte gehuurd in de aangrenzende panden aan Hoge Nieuwstraat, nummer 28 en 26. Deze huurcontracten zijn jaarlijks opzegbaar met ingang van 1 januari van elk jaar. De huursom voor de deze contracten bedraagt € 54.000 per jaar.

Door de vereniging is een contract afgesloten voor de kopieermachines. De verplichting is aangegaan tot en met 31 januari 2018 voor een jaarbedrag van circa € 8.000.

9. Toelichting op de rekening van Baten en Lasten

9.1 Baten

Contributies

	2013	2013	2012
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Contributies D66 leden	2.125.000	2.090.019	2.058.449
Contributies Combileden	75.000	84.345	88.627
	-----	-----	-----
Saldo contributies Landelijk Bureau	<u>2.200.000</u>	<u>2.174.364</u>	<u>2.147.076</u>

Het ledenaantal bedraagt per 31 december 2013 23.767. Dit betekent een stijging van 3% ten opzichte van de stand ultimo 2012 (23.105). De gemiddelde contributie is gedurende 2013 met 1,5% gedaald tot € 91,50 per lid per jaar. Dit is een gemiddelde contributie inclusief de combileden, die met een bijdrage van € 25 per jaar (waarvan € 10 voor de JD) materiële invloed hebben op dit gemiddelde contributiebedrag. Puur kijkend naar niet combileden is de gemiddelde contributie € 107,10 per jaar.

Subsidie Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

	2013	2013	2012
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Subsidie 2013 algemeen	920.000	903.484	-
Subsidie 2012 algemeen	-	22.884	820.411
Subsidie 2011 algemeen	-	-	22.935
	-----	-----	-----
Totaal subsidie regulier	920.000	926.368	843.346
Subsidie buitenlandse activiteiten	-	45.719	-
Subsidie gemeenteraadsleden	-	-	3.808
	-----	-----	-----
Saldo subsidie BZK Landelijk Bureau	<u>920.000</u>	<u>972.087</u>	<u>847.154</u>

De maximale subsidie voor buitenlandse activiteiten bedraagt in 2013 € 249.029. Hiervan is € 203.310 verantwoord binnen IDI ter dekking van gemaakte kosten voor de projecten in de van oudsher "IDI regio's", alsmede de overhead kosten. De kosten van de overige buitenlandse, met name Europese, activiteiten ad € 56.408 zijn opgenomen in de Vereniging Politieke Partij Democraten D66. Het restant van de subsidie (€ 45.719) is derhalve opgenomen in de Vereniging, waarmee deze kosten deels worden gedekt.

De subsidieregeling gemeenteraadsleden is in 2012 afgeschaft, de € 3.808 betreft de afwikkeling van 2011.

Overige baten

	2013	2013	2012
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Schenken en giften	192.000	183.575	296.225
Afdracht politiek vertegenwoordigers	58.000	46.056	43.309
Bijdrage Stichting Beheer Huisvestingsvermogen D66	50.000	50.000	-
Overig	-	8.750	-
	-----	-----	-----
<i>Saldo overige baten Landelijk Bureau</i>	<i>300.000</i>	<i>288.381</i>	<i>339.534</i>
Afdracht politiek vertegenwoordigers afdelingen en regio's	487.000	529.007	498.504
Overige baten afdelingen en regio's	172.000	357.769	170.943
	-----	-----	-----
Saldo overige baten totaal	<u>959.000</u>	<u>1.175.157</u>	<u>1.008.981</u>

Schenken

In aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen en Europese verkiezingen heeft D66 giften ontvangen ter ondersteuning van opleiding en training van kandidaten, (aankomend) wethouders en om campagnevoorbereidingen te financieren. Conform de Wet financiering politieke partijen (Wfpp) registreert D66 alle schenkingen en afdrachten van € 1.000 per jaar of meer. Uit deze registratie blijkt dat D66 van 184 particulieren een schenking of afdracht heeft ontvangen van € 1.000 of meer, waarvan een drietal een bedrag schonk van € 4.500 of meer. Er zijn geen schenkingen ontvangen namens bedrijven of andere instellingen.

Bijdrage Stichting Beheer Huisvestingsvermogen D66

In de vergadering van 13 december 2013 heeft het bestuur van de Stichting Beheer Huisvestingsvermogen D66 besloten de Stichting per 31-12-2013 op te heffen. Tevens is besloten dat het vermogen van de Stichting (€ 111.000) ten goede komt aan de Vereniging, € 50.000 als bijdrage voor 2013 en het restant voor 2014.

Overig

In 2013 is een online scan ontwikkeld, dat raadsleden en wethouders ondersteunt in hun keuze zich wel of niet te kandideren. De kosten van deze software zijn geactiveerd en worden in 3 jaar afgeschreven. De opbrengsten zijn onder de overige baten verantwoord.

In 2013 had D66 21 burgemeesters die lid zijn van de Vereniging Democraten 66. Op basis van vrijwilligheid wordt hen verzocht een bijdrage te doen aan de vereniging. Deze afdracht bedroeg in 2013 € 2.998 (2012: € 7.278).

9.2 Indirecte verenigingslasten

Personeelskosten

Salarissen:

	2013	2013	2012
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Brutoloon (inclusief vakantiegeld en eindejaarsuitkering)	974.000	1.001.027	888.914
Uitzendkrachten / inhuur derden	48.000	51.324	45.210
Premie verzekering loondoorbetaling bij ziekte	27.000	22.305	20.173
Verjaardagbonus	4.000	3.150	3.150
Uitgekeerde vergoeding loondoorbetaling bij ziekte	-	-/- 13.904	-
Uitgekeerde WAO/WIA uitkering	-	-	-/- 7.162
	-----	-----	-----
Saldo salarissen Landelijk Bureau	1.053.000	1.063.902	950.285

Sociale lasten en pensioenen:

	2013	2013	2012
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Sociale lasten	154.000	152.980	130.790
Pensioenpremie	34.000	31.343	38.960
	-----	-----	-----
Saldo sociale lasten en pensioenen Landelijk Bureau	188.000	184.323	169.750

Overige personeelskosten:

	2013	2013	2012
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Reiskosten woon werkverkeer	30.000	33.156	29.611
Personeelsuitje / recepties	10.000	9.773	4.586
Bloemen en presentjes voor vrijwilligers en personeel	5.000	6.336	3.475
Opleidingskosten personeel	25.000	6.001	17.107
Arbokosten	4.000	5.115	3.837
Hotelkosten bij overwerk	3.000	1.603	3.341
Overige personeelskosten	3.000	3.312	5.483
	-----	-----	-----
Saldo overige personeelskosten Landelijk Bureau	80.000	65.296	67.440

	2013	2013	2012
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
	-----	-----	-----
Saldo personeelskosten Landelijk Bureau	1.321.000	1.313.521	1.187.475
<i>Aantal personeelsleden ultimo boekjaar (fte)</i>			
Verenigingsondersteuning en ledenadministratie	7 (6,7)	7 (6,7)	7 (6,8)
Marketing en communicatie	7 (5,8)	8 (6,7)	6 (4,8)
Algemeen, indirect	8 (4,5)	6 (4,1)	7 (4,9)
Scouting, opleiding, training	2 (1,8)	3 (2,8)	1 (0,8)
	-----	-----	-----
<i>Totaal</i>	<i>24 (18,8)</i>	<i>24 (20,3)</i>	<i>21 (17,3)</i>

De hogere kosten van salarissen worden veroorzaakt door de uitbetaling van overuren en vakantiedagen bij uitdiensttreding van enkele medewerkers.

Pensioenregeling

De pensioenregeling is ondergebracht bij een verzekeraar en is naar zijn aard een beschikbare premie regeling. De vereniging heeft in het geval van een tekort bij de verzekeraar geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan hogere toekomstige premies. De verschuldigde premies worden daarom als last in de staat van baten en lasten verwerkt in de periode waarop ze betrekking hebben. In 2014 is de Vereniging overgestapt van ASR naar De Amersfoortse.

Afschrijvingen

Immateriële vaste activa

	2013	2013	2012
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
	-----	-----	-----
Afschrijving computersoftware	72.000	69.841	13.491
Saldo afschrijvingen immateriële vaste activa Landelijk Bureau	72.000	69.841	13.491

Materiële vaste activa

	2013	2013	2012
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
	-----	-----	-----
Afschrijving kantoorinrichting	28.000	26.983	25.878
Afschrijving computerhardware	27.000	23.531	48.942
Saldo afschrijvingen materiële vaste activa Landelijk Bureau	55.000	50.514	74.820
	-----	-----	-----
Saldo afschrijvingen Landelijk Bureau	<u>127.000</u>	<u>120.355</u>	<u>88.311</u>

Overige indirecte lasten

Huisvestingskosten:

	2013	2013	2012
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Huur gebouw	137.000	138.376	135.498
Energie en water	10.000	9.281	7.384
Onderhoudskosten pand	2.500	4.377	2.999
Inrichtingskosten pand	2.000	3.877	3.552
Beveiliging pand en alarmopvolging	2.500	2.370	2.664
Onroerende zaakbelasting en andere heffingen	3.000	1.643	1.945
Overige huisvestingskosten	3.000	-	1.889
	-----	-----	-----
Saldo huisvestingskosten Landelijk Bureau	160.000	159.924	155.931

Kantoorkosten:

	2013	2013	2012
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Onderhoud computerhardware en -software	40.000	103.023	44.263
Portikosten	25.000	29.745	24.016
Telefoonkosten	12.500	15.530	10.924
Kopieerkosten	12.000	10.677	17.167
Briefpapier, visitekaartjes, enveloppen, blanco papier	12.000	8.429	9.048
Koffie, thee en huishoudelijke artikelen	6.000	6.608	5.884
ADSL verbinding	7.000	6.106	6.031
Verzekeringspremie	5.500	6.096	4.551
Kantoorbehoeften	3.000	3.970	2.810
Abonnementen	1.500	1.298	1.401
Juridische- en advieskosten	12.000	560	5.970
Overige kantoorkosten	8.000	7.792	7.777
	-----	-----	-----
Saldo kantoorkosten Landelijk Bureau	144.500	199.834	139.842

De overschrijding van de kosten voor onderhoud van computerhardware en -software is tweeledig. Door een complexer wordende ict omgeving en een uitbreiding van de hardware zijn de reguliere onderhoudskosten gestegen, bovendien is de server extern ondergebracht. In de begroting van 2013 is hiermee geen rekening gehouden, wel in de begroting van 2014. De andere reden van de hogere kosten is het besluit om de kosten van de nieuwe ledenadministratie na ingebruikname, ter optimalisatie van het systeem, niet te activeren maar direct ten laste van het resultaat te brengen.

Administratiekosten:

	2013	2013	2012
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Fondsenwerving, donatiebrieven en acties	25.000	73.249	35.061
Contributiebrieven en incassokosten	15.000	21.674	15.342
Accountantskosten	40.000	19.834	46.840
Kosten salarisadministratie	11.000	8.556	11.406
Software financiële administratie	3.000	2.454	2.282
	-----	-----	-----
Saldo administratiekosten Landelijk Bureau	94.000	125.767	110.931

De accountantskosten zijn lager dan begroot, omdat de reservering voor de controle 2012 te hoog is geweest (€ 40.000), en daarmee ook de begroting 2013 te hoog is vastgesteld. Voor 2013 betekent een positief effect op het resultaat van € 10.000. De werkelijke jaarlijkse accountantskosten bedragen circa € 30.000.

Doorbelaste personeelskosten en overhead:

	2013	2013	2012
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Doorbelaat aan Mr. Hans van Mierlo Stichting	-/- 44.000	-/- 46.834	-/- 47.133
Doorbelaat aan Jonge Democraten	-/- 36.000	-/- 42.000	-/- 36.232
Doorbelaat aan Stichting IDI	-/- 18.000	-/- 16.223	-/- 11.803
Doorbelaat aan Stichting Fractiewerk D66	-/- 15.000	-/- 15.000	-/- 15.045
Doorbelaat aan fractie Europees Parlement	-	-/- 7.200	-
	-----	-----	-----
Saldo doorbelaat personeel, overhead Landelijk Bureau	-/-113.000	-/- 127.257	-/- 110.213

Voor gebruik van het kantoor berekent D66 € 15.453 (prijspeil 2013) per fte op jaarbasis, voor met name huur, automatisering en kantoorkosten.

	2013	2013	2012
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
	-----	-----	-----
Saldo overige indirecte lasten Landelijk Bureau	285.500	358.268	296.491
Saldo overige indirecte lasten afdelingen en regio's	81.000	131.905	49.832
	-----	-----	-----
Saldo overige indirecte lasten totaal	<u>366.500</u>	<u>490.173</u>	<u>346.323</u>

9.3 Directe verenigingslasten

Bestuurskosten

	2013	2013	2012
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Vaste onkostenvergoeding bestuursleden	15.000	14.431	15.600
Catering vergaderingen bestuur en commissies	16.000	12.440	15.491
Huur vergaderruimte vergaderingen bestuur en commissies	7.000	7.608	11.876
Overig	10.000	9.027	1.477
	-----	-----	-----
Saldo bestuurskosten Landelijk Bureau	48.000	43.506	44.444
Bestuurskosten afdelingen en regio	58.000	48.267	38.142
	-----	-----	-----
Saldo bestuurskosten Landelijk Bureau	<u>106.000</u>	<u>91.773</u>	<u>82.586</u>

Internationale samenwerking

	2013	2013	2012
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Lidmaatschap ALDE, ELF en Liberal International	14.000	13.827	13.763
Reiskosten buitenland (bezoek ALDE, ELF en zusterpartijen)	5.000	8.564	5.370
Kosten projecten (ALDE/ELF)	-	19.058	12.783
Bijdrage projecten (ALDE/ELF)	-	-/- 18.140	-/- 13.909
	-----	-----	-----
Saldo internationale samenwerking Landelijk Bureau	<u>19.000</u>	<u>23.309</u>	<u>18.007</u>

Project: ELF – It's the Narrative, Stupid!

In samenwerking met het European Liberal Forum heeft D66 in 2013 meerdere trainingssessies georganiseerd die als voorbereiding voor de Europese verkiezingen van 2014 dienen. Door in te gaan op de narratief van populistische politici en effectieve liberale antwoorden hierop te genereren, zijn de deelnemers van verschillende liberale partijen uit heel Europa beter voorbereid op de uitdagingen die ze in de campagne richting eind mei 2014 zullen tegenkomen.

Project: ELF – Celebrating Europe

Op de avond voor de dag van Europa, op 8 mei, vond in Maastricht een groot Europees festival plaats in samenwerking met ELF. Het festival was bedoeld om een positief licht op Europa te schijnen en bracht verschillende invalshoeken op Europese samenwerking bij elkaar. Liberale en Nederlandse Eurocommissaris Neelie Kroes was aanwezig evenals eurocriticus Ewald Engelen. Al met al was het een interessante bijeenkomst waarbij de Europese Unie van verschillende kanten belicht werd, inclusief informele culturele activiteiten.

Project: ALDE De Benelux Conferentie 2013

In samenwerking met ALDE organiseerde D66 in het voorjaar 2013 weer een conferentie over grensoverschrijdende samenwerking tussen Nederlandse, Duitse en Belgische liberalen. Dit keer vond de bijeenkomst in Enschede plaats en was deze bedoeld voor lokale volksvertegenwoordigers. De conferentie bood de mogelijkheid aan de deelnemers uit de verschillende landen om kennis te maken, de gezamenlijke liberale agenda en samenwerking verder uit te breiden en te verstevigen.

Congreskosten

	2013	2013	2012
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Huur audio, video	90.000	105.849	58.674
Huur congresruimte	40.000	44.365	27.315
Catering congres	40.000	27.536	36.410
Drukwerk	10.000	11.550	7.297
Hotelovernachtingen	10.000	6.197	1.865
E-voting	-	-	27.951
Overige congreskosten	10.000	11.685	5.361
Bijdrage door leden	-/- 60.000	-/- 72.642	-/- 43.451
Saldo congreskosten Landelijk Bureau	<u>140.000</u>	<u>134.540</u>	<u>121.422</u>

Opleidingen

	2013	2013	2012
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Assessments en trainingen	60.000	70.839	67.924
Catering	30.000	47.585	11.174
Huur ruimte	30.000	32.798	18.039
Vergoeding trainer / spreker opleidingen	15.000	15.252	15.089
Overige kosten	10.000	11.750	7.411
<i>Totale kosten</i>	<u>145.000</u>	<u>178.224</u>	<u>119.637</u>
Bijdrage	-/- 50.000	-/- 73.384	-/- 37.707
Saldo opleidingen Landelijk Bureau	95.000	104.840	81.930
Opleidingen regio's en afdelingen	30.000	30.267	4.388
Saldo opleidingen totaal	<u>125.000</u>	<u>135.107</u>	<u>86.318</u>

Recapitulatie opleidingskosten:

	2013	2013	2012
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Opleiding "talentengroep"	46.000	47.852	72.406
Opleiding raadsleden	20.000	35.648	-
Opleidingen regio's en afdelingen	30.000	30.267	7.188
Opleiding bestuur(dersvereniging)	10.000	11.201	2.880
Opleiding wethouders	10.000	1.151	-
Opleiding overig	9.000	8.988	6.644
Saldo opleidingen totaal	<u>125.000</u>	<u>135.107</u>	<u>89.118</u>

Marketing en communicatie / Ledenblad de Democraat

Marketing en communicatie:

	2013	2013	2012
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Automatisering (o.a. website, domeinnamen, E-voting)	90.000	108.600	57.893
Promoartikelen: pennen, jassen etc.	15.000	14.562	16.762
Marketingonderzoek	13.000	10.709	12.500
Drukwerk	12.000	10.596	30.607
Kennismakingsbrochure	10.000	8.275	7.457
Onderwijstour	10.000	7.098	-
Digitale nieuwsbrieven	5.000	3.098	154
Advertenties	5.000	2.936	6.454
Film, zendtijd politieke partijen	3.000	959	6.773
Overig	5.000	11.300	7.743
Bijdrage Tweede Kamer fractie aan website d66.nl	-/- 35.000	-/- 31.173	-/- 35.416
Verkocht merchandising	-	-/- 4.494	-/- 2.522
	-----	-----	-----
Saldo marketing en communicatie Landelijk Bureau	133.000	142.466	108.405

In 2013 is € 39.000 geïnvesteerd in de ontwikkeling van een applicatie ten behoeve van het digitaal kunnen stemmen. De kosten zijn geactiveerd en worden in 3 jaar afgeschreven. Sinds november 2013, later dan verwacht, is de applicatie functioneel. Tot de ingebruikname heeft een externe partij de E-voting verzorgd. Dit heeft tot een overschrijding op de kosten automatisering geleid.

Ledenblad de Democraat:

	2013	2013	2012
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Drukwerk	35.000	25.467	29.646
Distributie	35.000	25.795	27.897
Ontwerp	8.000	8.515	11.400
Overig	2.000	1.154	1.089
	-----	-----	-----
	80.000	60.931	70.032
Online Democraat	10.000	5.445	12.129
	-----	-----	-----
Saldo Democraat Landelijk Bureau	90.000	66.376	82.161

Kosten per uitgave zijn lager, mede doordat de ledengroei is achtergebleven bij de verwachtingen.

	2013	2013	2012
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
	-----	-----	-----
Saldo marketing, communicatie, Democraat Landelijk Bureau	<u>223.000</u>	<u>208.842</u>	<u>190.566</u>

Verkiezingscampagnes

	2013	2013	2012
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
	-----	-----	-----
Campagne Gemeenteraadsverkiezingen	-	67.644	-
Campagne verkiezingen Europees Parlement	-	12.942	-
Campagne Tweede Kamerverkiezingen	-	-	884.693
Saldo verkiezingscampagnes Landelijk Bureau	-	80.586	884.693
Campagnes regio's en afdelingen	264.000	237.541	171.113
Saldo verkiezingscampagnes totaal	<u>264.000</u>	<u>318.127</u>	<u>1.055.806</u>

De kosten van de verkiezingscampagnes van het Landelijk Bureau in het boekjaar kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2013	2013	2013
	GR	EP	Totaal
	-----	-----	-----
Zendtijd, advertenties, sociale media	31.631	10.172	41.803
Opleiden	16.514	2.770	19.284
Personeel	11.905	-	11.905
Merchandising, drukwerk	7.594	-	7.594
Saldo campagnes Landelijk Bureau	<u>67.644</u>	<u>12.942</u>	<u>80.586</u>

In de begroting van 2014 is voor de campagnes samen een bedrag opgenomen van € 600.000.

Leden activiteiten, regio's en (thema) afdelingen

	2013	2013	2012
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Lokale en regionale websites	128.000	132.916	123.127
Bankkosten afdelingen en regio's	15.000	9.636	21.970
Platforms, thema-afdelingen en debatbijeenkomsten	10.000	7.835	8.832
Overig	-	8.366	20.685
Bijdrage	-	-/- 2.542	-/- 5.384
	-----	-----	-----
Saldo regio's en afdelingen Landelijk Bureau	153.000	156.211	169.230
Leden activiteiten georganiseerd door regio's en afdelingen	209.000	190.234	175.453
	-----	-----	-----
Saldo leden activiteiten, regio's en (thema) afdelingen totaal	<u>362.000</u>	<u>346.445</u>	<u>344.683</u>

De bankkosten voor regio's en afdelingen zijn in 2012 hoger dan in 2013, omdat er sprake is van een verschuiving in de periode welke tot dan toe gehanteerd werd voor het boeken van de kosten, hierdoor is in 2012 eenmalig een extra kosten post genomen van bijna € 7.000.

Gelieerde organisaties

	2013	2013	2012
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Bijdrage Stichting Internationaal Democratisch Initiatief D66	35.000	49.747	31.541
Bijdrage vereniging Jonge Democraten	13.000	13.150	12.956
	-----	-----	-----
Saldo gelieerde organisaties Landelijk Bureau	<u>48.000</u>	<u>62.897</u>	<u>44.497</u>

Bijdrage Stichting Internationaal Democratisch Initiatief D66

Betreft de uren die de international officer besteed aan D66 gerelateerde activiteiten doorbelast vanuit IDI. Hierbij valt te denken aan activiteiten voor het opleidingsinstituut Route 66, het Congres en de verkiezingen (€ 16.648), maar ook aan het onderhouden van "Europese" contacten met de ELDR of zusterpartijen als de Liberal Democrats e.a. (€ 33.099).

Bijdrage vereniging Jonge Democraten

Voor de Jonge Democraten geldt een bijdrage in de huurkosten van € 5.150 en een bijdrage in de werving van leden van € 8.000.

9.4 Financiële baten en lasten

	2013	2013	2012
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Bankkosten	6.000	9.899	3.083
Rente r/c Stichting Beheer Huisvestingsvermogen D66	-	3.448	3.635
Rente r/c Mr. Hans van Mierlo Stichting	-	140	131
Rente r/c Vereniging Jonge Democraten D66	-	75	251
Rente bank	-/- 8.500	-/- 9.701	-/- 16.205
Rente r/c Stichting Internationaal Democratisch Initiatief D66	-	-/- 3	-/- 124
Overige rente	-	200	407
Saldo financiële baten en lasten Landelijk Bureau	<u>-/- 2.500</u>	<u>4.058</u>	<u>-/- 8.822</u>

10. Overige gegevens

Bestemming resultaat

Het resultaat van € 1.072.461 is vooruitlopend op de goedkeuring door het congres toegevoegd aan de algemene reserve Landelijk Bureau (€ 3.410), de bestemmingsreserve verkiezingen Landelijk Bureau (€ 680.000), de algemene reserve afdelingen en regio's (€ 20.920) en de bestemmingsreserve verkiezingen afdelingen en regio's (€ 448.717). Er is € 80.586 aan de bestemmingsreserve verkiezingen Landelijk Bureau onttrokken.

Aantal leden

Het aantal leden bedraagt per ultimo 2013 23.767. Voor de bepaling van de subsidie van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties komen alleen die leden in aanmerking die op 1 januari 2013 al lid waren en hun contributie in 2013 hebben betaald. Dit aantal leden bedraagt per 1 januari 2013 in totaal 20.958.

11. Ondertekening van de jaarrekening door het bestuur

Den Haag, 25 juni 2014

Vereniging Politieke Partij Democraten 66

F.Q. Gräper – van Koolwijk (Voorzitter)

M. Smits (Vicevoorzitter)

R.C.L. Strijk (Penningmeester)

W.J. de Wolf (Bestuurslid)

R.C.A. Farla (Internationaal Secretaris)

A.N. van Egmond (Bestuurslid)

S. Boelema (Bestuurslid)

M. Verkoulen (Bestuurslid)